

COMUNICACIÓ

Carles Llinàs: *Qüestió de la formalitat del concepte del polític de Carl Schmitt*

La tri-única determinació del «concepte del polític» que Carl Schmitt assaja, com en tres onades, en les diferents versions de l'escrit que duu aquest títol (1927, 1932 i 1933), no pot ser separada del context existencial (polític i espiritual) de l'època. Aquest pot ser breument resumit en un sol tret: l'obsolescència de les categories de la teoria de l'Estat del segle XIX, sobretot l'alemanya. El triomf de la democràcia i la consegüent liquidació de les distincions liberals, sobretot l'existent entre l'Estat i la societat, fa impossible definir el polític en funció exclusivament de l'estatal. És a partir d'aquesta situació històrica, i no pas d'improbables inclinacions intel·lectualistes o conceptistes, que adquireix sentit l'intent schmittià de fer una determinació específica del polític, independent de la noció d'Estat. Per la seva banda, també l'«abstracta» determinació del polític a través de la distinció d'amic i enemic rep d'aquesta manera la seva més plena significació, i precisament en tant que determinació «formal». Una pregunta s'imposa, però: l'esmentada distinció que determina el concepte del polític, és tan «formal» com aparentment sembla? La meua tesi és: Carl Schmitt, de manera si més no en part conscient i deliberada, duu a la seva culminació el procés de «formalització» amb què comença la seva via el pensament polític modern. El punt més alt, però, és aquell en què comença la baixada. La plena formalització del concepte del polític remet dialècticament a la crisi del projecte de total formalització —el concepte del polític enterament formal és alhora formal de manera enterament aparent. En la culminació del procés d'«autonomització» o «formalització», aquest es palesa a si mateix com capaç de dotar-se d'un cert contingut, o com ja contenint-lo prèviament. Haver vist clarament que aquesta «matèria» és per a Schmitt essencialment «teològica», no és precisament un dels mèrits menors de Strauss i Meier. Quin és i com cal determinar aquest «contingut teològic», així com el seu grau de «validesa», és tota una altra qüestió. Són altres qüestions també, que ara hem de deixar pendents: en quin sentit i fins a quin punt aquesta forma

dotada de contingut, o que ja el conté prèviament i que ara el manifesta plenament, redueix a sublim ingenuïtat tot intent de reomplir aquella «estructura» amb qualsevol altra mena de contingut (¿el «retorn» a la «naturalesa» en sentit «grec» de Strauss, per exemple?). Queda també en suspens, de moment, la possibilitat que el teològic d'aquell contingut, un cop acceptada —hipotèticament— la seva inevitabilitat, sigui teològicament prou ambigu (o discutible) com per a justificar la pertinència de les crítiques d'Erik Peterson i de Jacob Taubes.

COL·LOQUI

Jordi Sales. Cal recordar per fer completa la història, que va ser Mussolini qui els digué a Schmitt i d'altres que calia defensar l'estat del partit. Que fos Mussolini qui els digués això no deixa de ser paradoxal; no ho és tant de paradoxal que aquestes paraules de Mussolini tinguin una validesa més enllà de la situació d'aleshores, una validesa que s'estén ben fàcilment fins avui.

Carles Llinàs. Taubes explica en el seu llibre que la postura de Schmitt és ben comprensible si es té present que és un jurista, i que com a tal calia que defensés l'estat. La seva comprensió de la realitat té com a eix vertebrador aquesta intenció conservadora, mentre que ell mateix, Taubes, no té cap compromís amb l'ordenament de la realitat mateixa tal com està ara o com hagi estat fins ara, i és per això que es permet ser un revolucionari.

Jordi Galí. Si em permeten puc recordar l'escena tal com l'explica Taubes car n'acabo de fer la traducció. Va ser Goering qui va posar Schmitt, Heidegger i altres en un tren cap a Roma i qui els va dir que s'entrevistessin amb Mussolini. Com a consigna de cara al moment present d'aleshores, Mussolini els va indicar precisament això: «Salveu l'estat del partit». La posició que va prendre aleshores Schmitt respecte del «Moviment» s'explicaria des d'aquesta perspectiva.

Josep Monserrat. Voldria destacar com les dues intervencions anteriors a la del professor Llinàs ens permetrien posar una nota crítica a la seva presentació de Schmitt. El Dr. Sales ens ha presentat la bondat del mètode pel qual es recerca fenomenològicament els exemples que posen els filòsofs per tal de fer una aproximació al «sobre què» es determina la reflexió filosòfica. En el cas d'Aristòtil, els exemples platònics. El Sr. Galí ens ha ensenyat la necessitat de partir d'allò que s'ha esdevingut excepcionalment davant dels nostres ulls i els dels nostres avantpassats directes per tal d'iniciar una recerca (una història) que doti de sentit concret els conceptes fonamentals de la política i poder fugir d'abstraccions. En el seu exemple era Catalunya en el pas d'una societat prepolítica a una societat política. En Tucídides és la guerra del Peloponès. En

Hobbes la guerra civil. Si apliquem aquest doble mètode de treball a l'obra de Schmitt, plantejo aquesta qüestió: quins són els exemples capitals de Schmitt i quin estatut tenen? No són exemples literaris, gairebé mítics (Benito Cereno, amic-enemic, etc.) més que no pas la història?